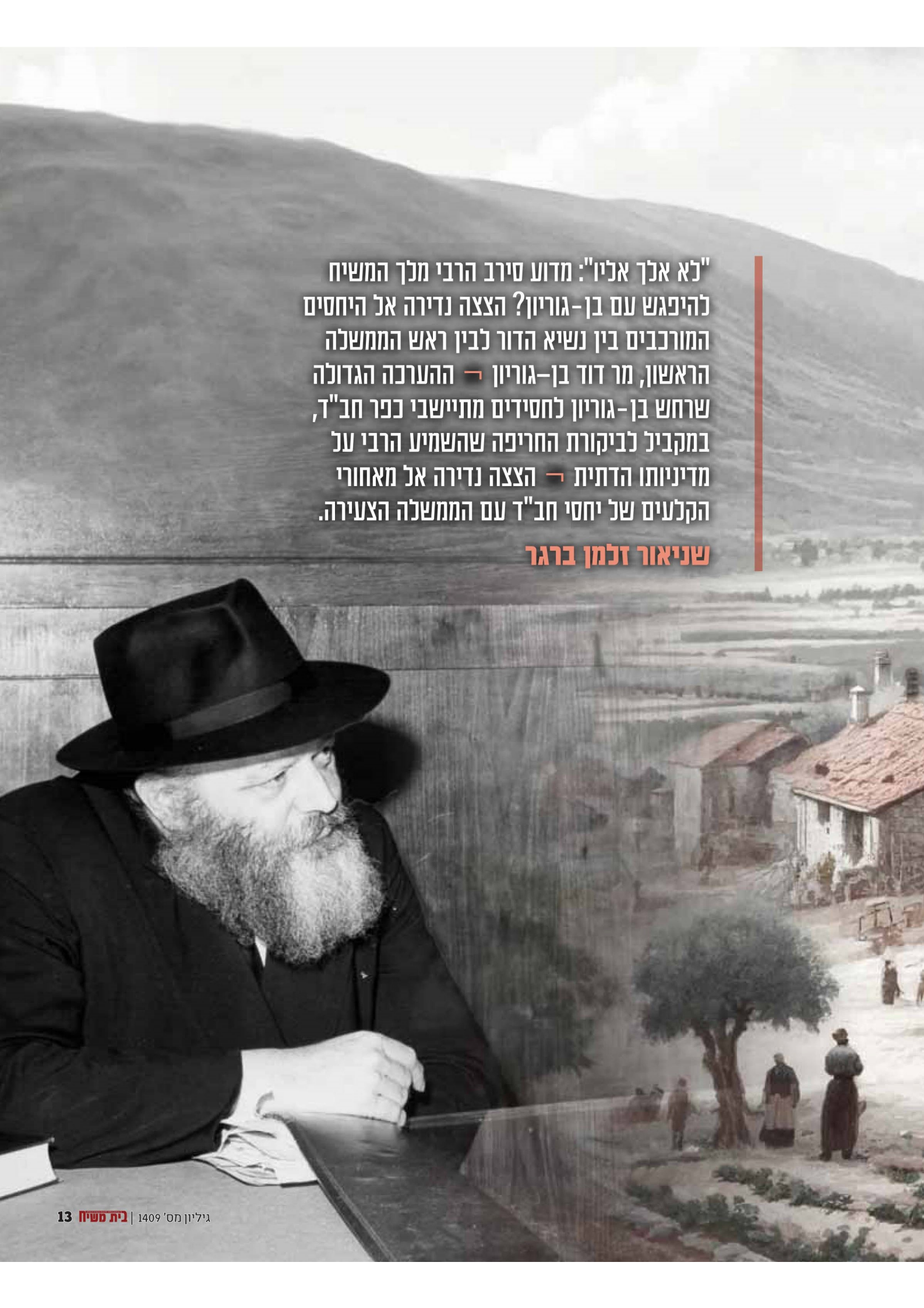

בין 770

לשדה בוקר

"לא אלך אליו": מדוע סירב הרבי מלך המשיח להיפגש עם בן-גוריון? הצצה נדירה אל היחסים המורכבים בין נשיא הדור לבין ראש הממשלה הראשון, מר דוד בן-גוריון → ההערכה הגדולה שרחש בן-גוריון לחסידים מתיישבי כפר חב"ד, במקביל לביקורת החריפה שהשמיע הרבי על מדיניותו הדתית → הצצה נדירה אל מאחורי הקלעים של יחסי חב"ד עם הממשלה הצעירה.

שניאור זלמן ברגר

חסי חב"ד ואישי ממשלה בכירים, תמיד ידעו כיוון חיובי. חסידות חב"ד בהכוונת הרבי מה"מ (ועוד קודם לכן, בהשראת אדמו"ר הרי"צ) ידעה לשים מחיצה בין האנשים ובין הדעות, בין ראשי הציונים שאחזו בהגה לבין שלילתה המוחלטת של ההשקפה הציונית. יהודי, באשר הוא, הוא יהודי, ויש לקרבו בנועם.

אם כך אצל כל יהודי, על אחת כמה אישים בממשלה בעלי השפעה. מאז ומתמיד עסקני חב"ד, בהכוונת הרבי, שמרו על קשר אישי לבבי עם ראשי ממשלות ושרים בכירים לטובת העם היהודי, לטובת האדישקייט ולטובת חסידי חב"ד בארץ הקודש.

עם זאת, דווקא עם ראש הממשלה הראשון דוד בן גוריון, היחסים היו לא פשוטים, אפילו מורכבים. מצד אחד בן גוריון עודד את התיישבותם של חסידי חב"ד בארץ הקודש. הוא אף הביע את רצונו העז כי הרבי יגיע לגור בארץ הקודש. מצד שני - יחסו של בן-גוריון ליהדות האורתודוקסית היה עוין ושלילי במובהק. ממשלתו שעיצבה במידה רבה את דמותה של המדינה הצעירה, גם בפן הדתי והרוחני, דרסה בפומבי את ענייני הדת. מצד שלישי - רבים מהחוקים הקובעים את עקרונות היהדות בארץ הקודש (נישואין, גירושין, צביון יום השבת, מיהו יהודי, ועוד) - נעשו בהתאם למסורת ישראל.

ביטוי לכך אפשר לראות במכתבו של הרבי אליו (אג"ק חלק יח, אגרת ו'תשטו):
 .. הנני משתמש בהזדמנות זו לבוא

ר' פינייע הבין כי הרבי יסכים לקבל את בן גוריון ואף העביר את המסר לאנשיו של בן גוריון, אולם כאשר נכנס ר' פינייע אל הרבי והודיע על הגעתו הצפויה של בן גוריון באותו לילה, התפלא הרבי ואמר "האם אמרתי שאקבל אותו?!"

בשורות דלהלן, אל כ' בתור זה העומד בראש בעית הרישום, ויותר מזה - שהשפעתו גדולה ברקע החיים שבארצנו הק'. .. מובן אשר לעת כזאת האחריות המוטלת על כל אחד ואחד - חשובה וגדולה פי כמה מאשר בשנים כסדרן, ובפרט האחריות המוטלת על אלה שיש להם השפעה גדולה בכמה שטחים בחיי עמנו, ואפשר גדולה עוד יותר מאשר המשפיע משער בנפשו.

"ובכל ענין ודבר, הרי אחריות קשורה בזכות, וככל שתגדל האחריות של האדם, תגדל גם זכותו, כשנושא באחריות וממלא תפקידו בזה, ולא כל אדם זוכה לאחריות - זכות גדולה וציבורית, וגם הזוכה לזה - לא כל שעה שעת הכושר היא למילוי התפקיד והאחריות.

"כוונתי כאן להשפעתו של כבודו, אשר

איך שלא יוגדר המצב באופן רשמי, הרי בפועל בארץ ישראל כעת, הנה החלטתו של כבודו קובעת היא בשטחים הכי חשובים בחיי הציבור בארץ, ובזה - גם בכמה ענינים אשר בשטח הרוחני..."

למרות דעותיו החריפות של בן גוריון לדת היהודית ולתורתה, הרי שבשאלות הפוליטיות של דת ומדינה יחסו היה זהיר. בקיץ תש"ז הוא חתם על מכתב הסטטוס קוו שנשלח לראשי 'אגודת ישראל', בו נקבעו יחסי דת ומדינה במדינה העתידית. המכתב הבטיח להפוך את יום השבת ליום המנוחה הרשמי של המדינה לכשתוקם, והבטיח את האוטונומיה של זרמי החינוך הדתיים. מטרת המכתב הייתה ליצור הבנה עם אגודת ישראל כדי שזו תסייע להקמת מדינה יהודית בארץ ישראל בעדותה בפני ועדת אונסקו"פ.

מכתב זה עיצב למעשה את אופייה של ארץ ישראל בנושאי דת ומדינה למשך עשרות בשנים. בהזדמנות אחרת הוא אף הזהיר את ראש הממשלה שרת: "אין לנו להפריד הדת והמדינה" בנמקו זאת בכך ש"קיימת שותפות גורל בין מדינת ישראל ובין העם היהודי".

זו הסיבה שיחסה של חסידות חב"ד - ששמה לה מטרה לקרב כל יהודי - אל בן גוריון, היה לא פשוט בבחינת 'חשדהו' וכבדהו', ושוב 'חשדהו'... רשמית, לא היה כל קשר בין חסידות חב"ד לבין בן גוריון; פה ושם נרקמו קשרים שונים שבאו לידי ביטוי בהזדמנויות קצרות, אך לא ניתן לכנות זאת 'קשר קבוע', ובוודאי לא 'ידידות' כפי שהיה עם אישי ציבור אחרים.

בן גוריון סנדק ולצידו המוהל החב"די הרב יעקב יוסף רסקין

דוד בן גוריון ושומר הראש - התמים טוביה פלס

מבקר בדוכן חב"ד ביריד ספרים. מימין הסופר הרב חנוך גליצנשטיין

בין חסידי חב"ד שהיו עמו בקשר, גם אם חולף, היו ר' שלמה מיינדנצ'יק, ר' מאיר בליז'נסקי, ר' חנוך גליצנשטיין, ר' עדין אבן ישראל, ר' טוביה פלס, ועוד מתי מעט מקרב חסידי חב"ד.

מרעיף שבחים על חסידי חב"ד

כמי שעמד בראש הנהגת השלטון בארץ ישראל במשך תקופה ארוכה, היה בן גוריון "סדין אדום" בקרב היהדות החרדית בגין מעשיה הנפשעים של ממשלת ישראל באותן שנים. מצד שני, כדי לא 'לשבור את הכלים' ולהחמיץ את שניתן לקבל עבור היהדות, עמדו העסקנים החרדים, גם חב"דיים, בקשר מסויים עם ראש הממשלה.

חרף המצב המורכב, נראה כי בן גוריון אהד את קהילת חב"ד, וראה בה סמל ודוגמה למתיישבים מסורים בארץ הקודש. כך בשנות הקמת כפר חב"ד, התבטא על מתיישבי הכפר: "הלוואי שכל ההתיישבות תהיה כמותם, ובמקרה כזה אסכים להיות מיעוט במדינה הזאת".

בשנים הבאות, כאשר ביקש הרבי מחבר הכנסת אברהם הרצפלד, מראשי מפא"י, לתמוך ולזרז את הקמת כפר חב"ד ב', החלו מר הרצפלד יחד עם זלמן שזר לפעול בנידון, אך לאחר מאמצים אינטנסיביים, קיבל הרצפלד תשובה לא מעודדת מהמחלקה להתיישבות של הסוכנות. במכתבו לשזר, הביע הרצפלד ספק אם הקמת כפר חב"ד ב' תבוא לידי מימוש. העתק מהמכתב שיגר הרצפלד גם אל ראש הממשלה בן גוריון בצירוף מכתבו של הרבי אל הרצפלד בנושא.

במכתב מכ"ב אלול תש"כ, השיב בן גוריון בדברי שבח ותהילה על חב"ד:

"אני מודה לך על משלוח מכתבו של הרבי מלובביץ אליך, אבל הצטערתי מהערנתך שאתה מסופק אם הקמת כפר חב"ד ב' תצא לפועל. מדוע לא? יש חשיבות מיוחדת להתיישבות יהודים כאלה, ביחוד אם הם יבואו מחוץ לארץ, ואם יתאחזו ויתפרנסו הם עלולים ליהפך לכוח מושך לעוד רבים, כי לפי שעה אין תקווה מהציוניסטים. אבל חסידים ואמריקה באים ומתישבים כאן, ויש להם מעלה נוספת שיש להם ילדים רבים. מדוע לא תיתן הסוכנות יד להקמת כפר זה?"

בניית כפר חב"ד ב' התארכה עוד שנים רבות, והסתיימה רק בשנת תשל"ה,

בארצות הברית. בעוד אנשי הממשלה פעלו באינטנסיביות בהכנות לנסיעה, חשב ר' יונה איידלקופ, מחשובי עסקני חב"ד בארץ הקודש, איך אפשר להביא את ראש הממשלה לפגישה עם הרבי.

הייתה זו יזומה פרטית של ר' יונה שהחל בעבודת מודיעין נרחבת להשגת מטרה זו. ר' יונה ניצל את קשריו עם מזכיר הסתדרות המורים דאז מר שלום לוי, שכתב לבן גוריון כי הוא מבקשו לקבל את מר איידלקופ לפגישה קצרה בנושא "ביטחונה של מדינת ישראל!"... מכאן ועד לפגישה עם ראש הממשלה הדרך היתה קצרה.

בכשרונו הצליח לשכנע את ראש הממשלה לבקר ב'בית חיינו' ולהיכנס ל'יחידות' אצל הרבי.

בתקופת הביקור, שהה בניו יורק גם העסקן החב"די ר' פיניע אלטהויז, שהגיע לשם גיוס כספים עבור ישיבת 'תומכי תמימים' בלוד.

גם ר' פיניע וידידם המשותף שזר, ביקשו להפגיש את בן גוריון עם הרבי, אולם בן גוריון לא רצה להיראות כמי שמגיע במיוחד אל הרבי. הוחלט אפוא כי הוא יגיע לביקור ב-770, ובדרך ממילא ייפגש עם הרבי.

לפי אחת הגרסאות, הרבי לא הביע את הסכמתו לקבל את ראש הממשלה, אלא אמר: "איך וועל ניט גיין צו עם" (אני לא אלך אליו). ר' פיניע הבין מכך, כי הרבי יסכים לקבלו אצלו והעביר את המסר לאנשיו של בן גוריון, אולם כאשר נכנס ר' פיניע אל הרבי והודיע על הגעתו הצפויה של בן גוריון באותו לילה, התפלא הרבי ואמר "האם אמרתי שאקבל אותו?!"

**עשרות שנים לאחר מכן,
בימי החנוכה תשמ"ט, עבר
מר בריקמאן איש עסקים
וסגן יו"ר המגבית היהודית
המאוחדת במעמד חלוקת
דולרים, וביקש להבהיר לרבי
כי המאבק לתיקון חוק מיהו
יהודי יוצר פירוד לבבות.
הרבי השיבו כי הדרישה
לגיוור כהלכה באה דווקא
מבן גוריון...**

כאשר בן גוריון, שזר והרצפלד, כבר הלכו לעולמם ולא ראו בבנינו.

בן גוריון רצה בכל מאודו כי גם הרבי יעלה לארץ הקודש ויתיישב בה, ובכך יביא עמו עוד חסידים רבים - מה שיחזק את ההתיישבות היהודית בארץ. פעם אף התבטא באוזני השר משה חיים שפירא: "אין לי שום טענה נגד הרב מלובביץ', הטענה היחידה שהוא יושב בניו יורק ולא בארץ ישראל..."

הרבי מסרב להיפגש עם ראש הממשלה

לקראת סוף חורף תש"כ, הגיע ראש הממשלה דאז בן גוריון לביקור ממלכתי

שר החינוך נפגש עם הרבי מליובאוויטש

מיומנו של ראש הממשלה דוד בן גוריון, עולה כי שר החינוך בן ציון דינור, ביקר אצל הרבי.

השר דינור למד בבחרותו בישיבת 'תומכי תמימים' בליובאוויטש, אך בשנים הבאות לא הלך בדרך התורה והמצוות. עם זאת, כל השנים נשאר ידיד לליובאוויטש ותמך בכל כוחו במוסדות חב"ד. כשר החינוך עשה רבות להתפתחות 'רשת אוהלי יוסף יצחק' וישיבות 'תומכי תמימים'.

מתוך יומן בן גוריון מחודש מר חשון תשט"ו עולה כי מר דינור שהה ביחידות אצל הרבי:

"בא גם דינור, חזר מאמריקה... היתה לו שיחה עם הרבי מלובביץ, האחרון מתנגד בכל תוקף להשמצת המדינה. הוא בן 54 (לא כל כך צעיר כפי שהבינותי מדברי שזר)".

הקבלת פנים לכבודו של מר דוד בן גוריון, שתתקיים מחר ביום ג' בערב במלון 'פיער', שדרת 5 ורחוב 61 בניו יורק. והנני להודיע על דבר זה לכ"ק אדמו"ר שליט"א ולשאול חוות דעתו אם אלך להמסיבה הנ"ל או לא. גיסו.

לא ידוע לנו כיום, אם ומה השיב הרבי על שאלתו.

חלפו מספר חודשים, ור' פיניע התכונן לשוב לארץ הקודש. הוא שאל את הרבי אם כאשר יפגש עם אישי ציבור בארץ ישראל, ראוי שימסור דרישת שלום מהרבי. הרבי השיב "יע! אבער א חוץ פון איינעם" ("כן, אבל חוץ מאחד"). המסר היה ברור - כולם מלבד בן גוריון...

ייתכן - ואין איתנו יודע דעת עליון - כי הקפדתו של הרבי על בן גוריון, נעוצה בהתנהלותו החמורה אשר הובילה את הרבי לכתוב אודותיו (באותה שנה בה סירב לקבלו): "כשבעל הדברים הסתבך בהשלשה דיהרג ובל יעבור.. ההנהגה דנצרת וכיו"ב (עבודה זרה, גיוס נשים גם לאחרי שראו בפועל התוצאות (גילוי עריות), מבצע אלטלנא וכו' (שפיכות דמים)".

הריחוק של הרבי מבן גוריון, התבטא בחריפות רבה בהזדמנות נוספת באותה שנה, במכתב ששיגר אל מר שלום לוי, שכהן לימים כח"כ וכנשיא הסתדרות המורים: "שלחו לי קטע ממאמרו [של לוי] בו פרסם תוכן שיחתנו [בעת יחידותו שהתקיימה בקיץ תשי"ט].. ולפלא על כבודו שיצא מתחת ידו. תקוותי שבוודאי הבין שהנני מתכוון לדברים האלה במאמרו [שצוטטו בשם הרבי] 'כי שירותיו ומסירותו של ב.ג. יעמדו לזכותו, ולא יענש על שגגותיו'.

"לפי הרשום בזכרוני, מה שאמרתי הוא, שאף מי שיש לו זכויות לרוב, אין זה נותן לו הרשות לעבור עבירה איזו שתהיה, ואפילו קטנה וכו'.. וכל שכן וקל וחומר בנידון דידן, שהשגגות, כלשון כבודו, נגעו ופגעו באלפים ורבבות של אחינו בני ונבות ישראל"...

אגב, באותו ביקור שערך בן גוריון בארה"ב, בנאום שנשא באוניברסיטת ברנדייס שבמסצ'וסטס, הוא שלל את המושג "אתה בחרתנו" בהסבירו כי "עם ישראל אינו עם נבחר, שכן עמים אחרים עומדים עמו בשורה אחת ונושאים ברמה את דגל האנושיות" רח"ל. בשעת מעשה הרבי לא הגיב על כך, אך כמחצית השנה לאחר מכן, בשמחת תורה תשכ"א, לימד הרבי את החסידים את הניגון הידוע "אתה בחרתנו" כשהרבי מקדים ומרחיב על

בן גוריון רצה בכל מאודו כי גם הרבי יעלה לארץ הקודש ויתיישב בה, ובכך יביא עמו עוד חסידים רבים - מה שיחזק את ההתיישבות היהודית בארץ. פעם אף התבטא באוזני השר משה חיים שפירא: "אין לי שום טענה נגד הרב מלובביץ', הטענה היחידה שהוא יושב בניו יורק ולא בארץ ישראל..."

משלחת צעירי חבד ביקרה אצל ב. ג.
סאת משרנו בחליאניב
ח"כ דוד בן-גוריון, הזמין לי-
צריטו בשדה בוקר, כמה מפעילי
צעירי חב"ד כדי לשמוע מפייהם
הסבר על מהותו ומשמעותו של
מבצע הנחת תפילין הנערך ב-
יזמתם.
חברי המשלחת, ביניהם הרב
משה סגל, מראשי חב"ד בארץ,
שהו בשבת האחרונה בשדה בוקר,
ובמסר שעה ארוכה הסבירו
לב. ג. את תורת חב"ד.
מה הסעם בשיכת הדגש ב-
מיוחד על מצות הנחת התפילין
— שאל ב. ג. והללו השיבו לו,
כי מצוה זו כוחה להגן על ישי-
אל מפני הצרים עליה ולהרתיע
כל אויב.

תשכ"ח. אנשי חב"ד מסבירים לבן גוריון אודות מבצע תפילין

נוצרה אי נעימות רבה. ר' פיניע נכנס אל הרבי בעניין, והרבי אמר לו: "בטוח אני כי תמצא את האותיות הנכונות למסור זאת". ר' פיניע שהיה מקורב לרבי והעז לדבר ב'אותיות' של קירוב, השיב "אני שמח שסומכים עליי, אך איני יודע כיצד להסביר את השינוי שחל".

ר' פיניע ב"ברייטקייט" הידועה שאפינה אותו, הוסיף ואמר לרבי: "כשנפוליון צעד בדרכו לכבוש את מוסקבה, שהו 'מלמד' יהודי ורעייתו בצד הדרך. פתאום הבחין נפוליון כי האשה נוטלת שני דליים ריקים וחוצה את הכביש. שאל אותה נפוליון לפשר הנהגתה, והיא השיבה: 'ישנה סגולה, שצעירה עם שני דליים ריקים, מהווה סימן לא טוב עבור הצועד הבא, ואני רוצה שכך יקרה לנפוליון שיפסיד במלחמה'. אמר לה בעלה: 'אל תתערבי בענייני המלוכה'.

בכך רמז ר' פיניע, כי אינו שואל לפשר השינוי שחל, שכן פעולותיו הקדושות של הרבי הינן 'ענייני מלוכה', וכמובן שאינו יכול להתערב בהן.

ואכן, ר' פיניע בחוש החסידי המיוחד שלו, מצא דרך מתוחכמת להעביר את התשובה השלילית מבלי לפגוע בכבודו של ראש הממשלה.

לרגל ביקורו זה בניו יורק, השגרירות הישראלית ארגנה מסיבת קבלת פנים בבית המלון 'פיער' בשדרה החמישית במנהטן בניו יורק. שגריר ישראל דאז מר אברהם הרמן, הזמין את הרש"ג, גיסו של הרבי, לקבלת הפנים. הרש"ג התלבט כיצד עליו לנהוג, וכתב לרבי מכתב קצר בו מביע את שאלתו:

שושן פורים תש"ך
כ"ק גיסי אדמו"ר שליט"א
שלום וברכה:

היום קיבלתי הזמנה משגריר הישראלי מר הארמאן שאבוא ליקח חבל במסיבת

בן גוריון מעדכן גורם בלתי ידוע: "בחדר" של חב"ד לומדים באידיש

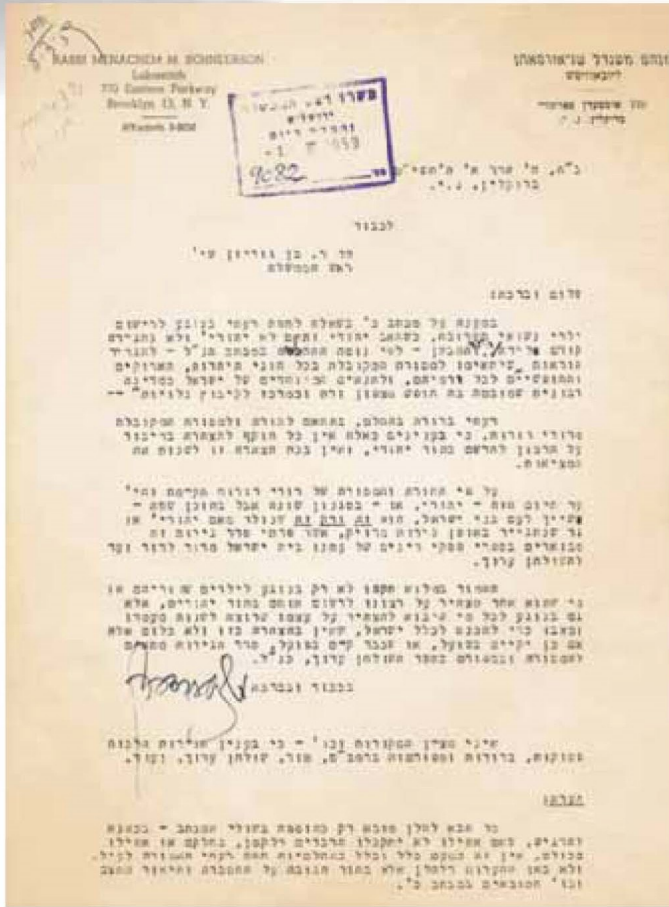
חורף ת"ש.

בן גוריון מעדכן גורם בלתי ידוע כי ב"חדר" חב"ד בתל אביב, כלומר, בחדר 'בני תמימים' לומדים באידיש. המכתב נמצא כיום בארכיון מורשת בן גוריון:

"לא הרחק משפת הים [בתל אביב] לומדים כמה עשרות ילדים מבני חסידי ליובאוויטש באידיש (הלימודים הם כמובן רק לימודי קודש). בשעות אחר הצהריים משתתפים בלימודים אלה גם כמה ילדים הלומדים לפני הצהריים בבתי ספר שונים".

לאחר הקמת הממשלה הראשונה, הזרימה הממשלה תקציבים למוסדות החינוך, בהם גם מוסדות דתיים, אך נמנעה בכל תוקף מלאשר מוסדות בהם לומדים באידיש. הרב מבריסק שעמד בראש המערכות האמוניות באותן שנים, ביקש מהרב מנחם פרוש שנסע אז לרבי, לשוחח עמו על כך.

הרבי הורה לרב פרוש לדבר על כך עם שזר. כששב לארץ הקודש, נערכה פגישה משולשת בין הרב פרוש, שזר ובן גוריון, אחריה הוגשה רשימת מוסדות חרדיים שראויים לזכות להכרה כ"מוסדות פטור" אשר חוקי הלימוד רגילים אינם חלים עליהם.

אגרת הרבי - גירות רק לפי הלכה

ביחידות מסויימת דיבר הרבי על כך שלא ידח ממנו נידח. וכשנשאל הרבי: "אפיילו הזקן?" [כך כונה בן גוריון] הרבי השיב בחיוב.

בחירת הקב"ה בעם ישראל, ומשום כך הם שונים מכל העמים. היו חסידים שפירשו דברים אלו כתגובה לאותם דברי בלע שנשא בן גוריון בביקורו בארצות הברית. בשנת תשכ"ב הפסיק בן גוריון את החיפושים אחרי הפושע הנאצי מנגלה ימ"ש. הרבי התבטא בחרפות על כך, שבעטו מסתובב הרוצח חופשי.

עלה לגדולה

בשנת תשכ"ג נבחר שזר לנשיא בארץ ישראל. מי שהציע לו את התפקיד, היה בן גוריון שנימק את רצונו בכך ש"אותך ירצו כל החוגים, משום שאתה קרוב לחופשיים בהיותך חבר מפא"י, והרי אתה גם חב"די, כך שאף אל הדתיים אתה קרוב..." זמן קצר לאחר שהתמנה לתפקידו, שחרר שזר מבית הסוהר את החסיד ר' שלום שטרקס, שמילט את נכדו יוס'לה שוחמכר, בפרשה הידועה כפרשת "יוס'לה שוחמכר" (פרשה זו מהזווית החב"דית סוקרה בהרחבה בגליון 1001).

בשבת פרשת 'נשא' הגיב הרבי על אלו התמהים על אודות הענין המיוחד בבחירת שזר, והרבי הסביר כי המינוי לגדולה היה על ידי בני ישראל, ובהם עשרות יראי שמים. הרבי הדגיש את מאמר הגמרא - "העולה לגדולה מוחלין לו כל עוונותיו", וסיים

ר' שלמה מיינדצ'יק שולח לבן גוריון את שיחת הרבי אודות מיהו יהודי

כי "עושה שלום במרומיו" והחזיר איש לאשתו. ובזה הרבי רמז על שחרור ר' שלום שטרקס על ידי שזר.

בתקופה הבאה נכנס ליחידות אחד מחשובי חסידי צאנז-קלויזנבורג ששאל את הרבי, האם הדברים אמורים גם לגבי בן גוריון שעלה לגדולה בתפקידו כראש הממשלה, וגם לו נמחלו כל עוונותיו? הרבי השיב: "ראשית מה איכפת לך לומר זאת גם עליו? שנית, יש לברר האם אף התמנותו היתה על ידי לפחות עשרה יהודים יראי השם כפי שהיה אצל שזר..."

"הדרישה לגיור כהלכה היא מיסודו של בן גוריון"

בשנת תשי"ט, התלבט בן גוריון כיצד לנהוג עם סוגיית חוק 'מיהו יהודי' - כיצד להגדיר מיהו יהודי ומי לא. בשלב זה שיגר מכתבים לרבנים ומנהיגים יהודים רבים ברצונו לברר את הסוגיה לעומק. הוא שיגר מכתב בנושא גם לרבי מה"מ, והרבי השיב:

"במענה על מכתב כ' בשאלה לחוות דעתי בנוגע לרישום ילדי נשואי תערובת כשהאב יהודי והאם לא יהודי ולא נתגירה קודם לידת הולד. והמכוון - לפי נוסח ההחלטה במכתב הנ"ל - להגדיר הוראות שיתאימו למסורת המקובלת בכל חוגי היהדות, האדוקים והחופשיים לכל זרמיהם, ולתנאים המיוחדים של ישראל כמדינה רבונית שמובטח בה חופש מצפון ודת וכמרכז לקיבוץ גלויות:

"דעתי ברורה בהחלט, בהתאם לתורה ולמסורת המקובלת מדורי דורות, כי בענינים כאלה אין כל תוקף להצהרה בדיבור על הרצון להרשם בתור יהודי, ואין בכח הצהרה זו לשנות את המציאות".

בהמשך האגרת הארוכה והמפורטת - מבאר הרבי כי יש לבסס חוק זה אך ורק על פי הלכה (ראה האגרת בשלימותה באגרות קודש חלק י"ח אגרת ו'תשי"ד).

בפורים שנת תש"ל דיבר הרבי

קבלה המעידה על תרומת בן גוריון לתומכי תמימים קרית גת

לראשונה על חשיבות תיקון חוק 'מיהו יהודי', כדי שהגיור יתבצע אך ורק על פי הלכה. ר' שלמה מיידנצ'יק, יו"ר ועד כפר חב"ד, שלח אז אל בן גוריון שכינה כחבר כנסת, את קטע השיחה: "כאחד מאוהדי חב"ד, מתכבד הנני להגיש מצורף בזה קטע משיחתו של כ"ק אדמו"ר שליט"א מליובאוויטש שהואיל להשמיע בהתוועדות פורים השתא".

בן גוריון השיב: "אני מודה לך מקרב לב על משלוח קטעי השיחה של האדמו"ר שליט"א מליובאוויטש על השאלה שנידונה כעת בבית המשפט העליון ואח"כ בכנסת. יודע אני דעתך על יהודים מסוג זה ויש לי כל הכבוד לדעתך, אם כי דעתי שונה. אבל לא אנסה להוכיח לך מדוע דעתי אינה כן.

אפילו שאני יודע - ללא אישור - דעותיך, אני רוצה כלל לשנות דעותיך ואני מקבל אותך כמו שהנך ואני בטוח שאתה נאמן לדעותיך - משום כך אני מכבד אותך ומכבד כל אלה שהם בדעתך.

ואם כי אני מתרעם על כמה מחברי הממשלה וחברי הכנסת שהם עשו בשאלה זו דבר שלא ראוי לעשות. וזאת מפני שהם לא עשו זאת מפני הנימוקים של האדמו"ר מליובאוויטש אלא מנימוקים אחרים לגמרי לא הגונים.

אני מודה לך על משלוח האמור. בכבוד ובהוקרה, דוד בן גוריון

עשרות שנים לאחר מכן, בימי החנוכה תשמ"ט, עבר מר בריקמאן איש עסקים וסגן יו"ר המגבית היהודית המאוחדת במעמד חלוקת דולרים, וביקש להבהיר לרבי כי המאבק לתיקון חוק מיהו יהודי יוצר פירוד לבבות. הרבי השיבו כי הדרישה לגיור כהלכה באה דווקא מבן גוריון...

"הדרישה לגיור כהלכה היא מיסודו של בן גוריון בעצמו. והטעם שעשה באופן כזה הוא, משום שהבין וקיווה שכאשר מתחילים עידן ותקופה חדשה בארץ ישראל, לא צריך להיות שום פירוד בין אחינו בני ישראל וכל היהודים יהיו עם אחד. ולכן הוא קבע דרך אחת בלבד של נישואין, של גירושין ושל גיור.

"דברים אלו אינם חדשים - הוסיף הרבי והטעים - "שכן הנהגה זו קיימת כבר במשך ארבעים שנות קיומה של המדינה היהודית בארץ ישראל. בן גוריון יסד דברים אלו ולאחר מכן מינה את הרבנות הראשית שתהיה האחראית והפוסקת האחרונה והבלעדית בכל ענייני דת. חס ושלום להכניס שינוי כלשהו. תקוותי היא, כי תשמשו בכל כח השפעתכם בכדי למנוע הכנסת גורם מפלג לארץ ישראל".

לא ידח ממנו נידח

דומה כי באחרית ימיו, זכה בן גוריון ליחס מרוכך יותר מצד הרבי.

ביחידות מסויימת דיבר הרבי על כך ש'לא ידח ממנו נידח'. וכשנשאל הרבי: "אפילו הזקן?" [כך כונה בן גוריון] הרבי השיב בחיוב.

ואכן, בספר הביוגרפיה אודות בן גוריון נכתב: "בערוב ימיו, נכבש בכל ליבו לאמונה בקיומו של אלוקים".

דבריו האחרונים של הרבי ממחישים את המובן מאליו, כי הרבי לא ויתר על אף יהודי.

מקורות: אגרות קודש, נשיא וחסיד, הרב אשכנזי ב' חלקים, הקטר של חב"ד, רבים השיב ליהדות וחסידות, ארכיון בן גוריון, גנזך המדינה, בית משיח, הרבי וראשי ממשלה (כפ"ח), ועוד.